Komission tiedonanto julkaistu neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003 27 artiklan 4 kohdan nojalla asiassa AT.39745 – CDS-tietomarkkinat – Markit

(2016/C 153/07)

1. **Johdanto**

(1) Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003 ([1]) 9 artiklassa säädetään, että jos komissio aikoo tehdä päätöksen, jossa rikkominen määrätään lopetettavaksi, ja jos asianomaiset yritykset esittävät sitoumuksia, joiden tarkoituksena on poistaa komission ennakkoarvioinnissaan esille tuomat kilpailuongelmat, komissio voi päätöksellään määrätä kyseisten sitoumusten noudattamisen asianomaisia yrityksiä velvoittavaksi. Päätös voidaan tehdä määräajaksi, ja siinä on todettava, ettei komission jatkotoimille ole enää perusteita. Asetuksen 27 artiklan 4 kohdan mukaan komissio julkaisee tiiviin yhteenvedon asiaan liittyvistä seikoista ja sitoumusten pääkohdat. Asianomaiset kolmannet osapuolet voivat esittää huomautuksensa komission asettamassa määräajassa. Asetuksen 9 artiklan mukaisessa komission päätöksessä ei todeta kilpailusääntöjen rikkomista.

2. **Yhteenveto**

(2) Komissio antoi 1. heinäkuuta 2013 komission asetuksen (EY) N:o 773/2004 ([2]) 10 artiklassa tarkoitetun väitetiedoksiannon, joka koski perussopimuksen 101 artiklan ja ETA-sopimuksen 53 artiklan väitettyä rikkomista. Väitetiedoksiannon mukaan rikkomiseen oli syyllistynyt Markit ja se vaikutti takauksen luonteisten vakioimattomien (OTC) luottojohdannaisten markkinoihin ja takauksen luonteisten pörssilistattujen luottojohdannaisten potentiaalisiin markkinoihin. Väitetiedoksianto voi toimia asetuksen (EY) N:o 1/2003 9 artiklassa tarkoitettuna ennakkoarviointina.

(3) Väitetiedoksiannon mukaan luottojohdannaisten OTC-kaupankäynnin markkinoilla saattoi olla käynnissä yksisuuntainen kertaluonteinen siirtymä mahdollisille luottojohdannaisten pörssikaupankäynnin markkinoille, koska pörssilistatut luottoriskinvaihtosopimukset (CDS) tai luottofutuurit olisivat kohtuullinen vaihtoehto likvideille ja vakioiduille OTC-kaupankäynnin kohteena oleville CDS-sopimuksille. OTC-kaupankäynnissä tarvitaan investointipankkeja ostajien ja myyjien välillä molempiin suuntiin toimivina välittäjinä. Pörssikaupankäynnissä niillä taas on merkittävä rooli likviditeetin tarjoajina toiminnan käynnistysvaiheessa, mutta myöhemmin niitä ei enää tarvita välittäjinä kaikille toimijoille avoimessa ja nimettömässä kaupankäyntiympäristössä.

(4) Markit on rahoitustietoja ja -palveluja tarjoava yritys, joka kerää ja kaupallistaa dataa luottojohdannaisista ja muista omaisuuseräluokista. Vuonna 2008 Markit omisti kaikki oikeudet iTraxx- ja CDX-indekseihin (jäljempänä 'indeksit'), jotka se oli hankkinut vuotta aiemmin tietyiltä luottoriskinvaihtosopimusten välittäjiltä. Välittäjillä oli edelleen tärkeä rooli Markitin neuvoa-antavissa indeksikomiteoissa, joiden puitteissa ne muun muassa tarjosivat Markitille neuvoja siitä, miten indeksien käyttöoikeuksia voitaisiin myöntää uudentyyppisille tuotteille. Väitetiedoksiannon mukaan Citadel-riskirahasto ja Chicago Mercantile Exchange -pörssi halusivat vuonna 2008 aloittaa yhteisyrityksensä (CMDX) välityksellä CDS-sopimusten pörssikaupankäynnin. Ne ottivat yhteyttä Markitiin ja pyysivät lupaa käyttää iTraxx- ja CDX-indeksejä tarkoituksenaan käynnistää kaupankäyntijärjestelmä, jossa käyttäjät olisivat voineet käydä kauppaa CDS-sopimuksilla sekä OTC-markkinoilla että viime kädessä myös kaikille toimijoille avoimessa ympäristössä (myös hyödyntäen rajahintatoimeksiantojen keskustietokantaa, nk. Central Limit Order Book eli CLOB-tietokantaa). Väitteen mukaan Markit kieltäytyi myöntämästä iTraxx- ja CDX-indeksien käyttöoikeutta muihin tarkoituksiin kuin tarjouspyyntöjen (RFQ) perusteella käytävään OTC-kauppaan ja -selvitykseen. Väitetiedoksiannon mukaan Markit nimenomaisesti jätti CLOB-kaupankäynnin myöntämänsä käyttöoikeuden ulkopuolelle, mikä teki mahdottomaksi kaikille toimijoille avoimen kaupankäynnin.

(5) Väitetiedoksiannossa tuotiin alustavasti havaittuna kilpailuongelmana esiin se, että tämä toiminta on saattanut estää Citadel-rahastoa ja Chicago Mercantile Exchange -pörssiä käynnistämästä onnistuneesti luottojohdannaisten pörssikauppaa. Väitetiedoksiannon mukaan Markit päätti olla myöntämättä indeksien käyttöoikeutta pörssikaupankäynnin tarkoituksiin kuultuaan asiasta kolmeen neuvoa-antavaan indeksikomiteaansa kuuluvia CDS-välittäjiä.

(6) Väitetiedoksiannossa katsottiin, että Markitin väitetty käyttöoikeuden epääminen on yritysten yhteenliittymän päätös, jolla rajoitetaan potentiaalista kilpailua perussopimuksen 101 artiklassa ja ETA-sopimuksen 53 artiklassa tarkoitetulla tavalla.

([1]) EYVL L 1, 4.1.2003, s. 1. EY:n perustamissopimuksen 81 artiklasta tuli 1. joulukuuta 2009 SEUT-sopimuksen 101 artikla ja 82 artiklasta 102 artikla. Kyseisten artiklojen määräykset ovat asiasisällöltään samat. Tässä tiedonannossa viittauksia SEUT-sopimuksen 101 ja 102 artiklaan on tarvittaessa pidettävä viittauksina EY:n perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklaan.

([2]) EUVL L 123, 27.4.2004, s. 18.

3. **Tarjottujen sitoumusten pääsisältö**

(7) Markit ei hyväksy väitetiedoksiannossa esitettyjä alustavia päätelmiä. Se on kuitenkin esittänyt asetuksen (EY) N:o 1/2003 9 artiklan mukaisesti menettelytapoja ja organisaatiota koskevia sitoumuksia, joilla voidaan ratkaista komission alustavasti havaitsemat kilpailuongelmat. Seuraavassa esitetään sitoumusten keskeiset kohdat.

a) *Menettelytapoja koskevat sitoumukset*

(8) Käyttöoikeuksien osalta Markit sitoutuu toimimaan ja myöntämään käyttöoikeuksia oikeudenmukaisella, kohtuullisella ja syrjimättömällä (FRAND – *fair, reasonable and non-discriminatory*) tavalla, kun siltä pyydetään käyttöoikeuksia iTraxx- tai CDX-indeksiin tai niiden seuraajaan perustuvien pörssilistattujen rahoitustuotteiden (muun muassa swapit, futuurit ja optiot) perustamista ja/tai niillä käytävää kauppaa varten. Jos Markitin myöntämässä voimassa olevassa käyttöoikeusluvassa on edelleen määräys, jonka mukaan indeksiä ei voida käyttää pörssikaupankäynnin tarkoituksiin, Markit sitoutuu muuttamaan kyseistä lupaa tai tarjoamaan uutta lupaa FRAND-ehdoin. Markit voi evätä FRAND-ehdoin myönnettävää indeksin käyttöoikeutta koskevan pyynnön, jos

a) ehdotettu pörssilistattu tuote aiheuttaa merkittäviä oikeudellisia tai sääntelyyn liittyviä riskejä tai erittäin tuntuvia maineriskejä Markitille ja/tai indekseille, eikä näitä riskejä voida tyydyttävästi torjua vastuuvapauslausekkeella tai muilla sopimusehdoilla; tai

b) kauppapaikan kokemus ja resurssit eivät riitä kehittämään ja tuomaan markkinoille ehdotettua pörssilistattua tuotetta. Uuden tuotteen tuominen markkinoille ei sinänsä tarkoita, että kokemusta ei olisi riittävästi.

(9) Jos voimassa oleva käyttöoikeus sisältää yksinoikeusjakson, sitoumuksia aletaan soveltaa vasta pakollisen yksinoikeusjakson päättymisen jälkeen, sikäli kuin sitoumukset ja yksinoikeusehdot eivät ole keskenään yhteensopivia. Uusia yksinoikeusjaksoja ei enää voida myöntää. FRAND-sitoumus ei estä Markitia soveltamasta aluksi etuuskohtelua tai edullisia ehtoja enintään kahden vuoden ajan, jos indeksiin perustuvan uuden tuotteen luominen ja kehittäminen edellyttää merkittäviä alkuinvestointeja ja muille vastaaville tulokkaille myönnetään samanlainen kohtelu.

(10) Markit pyrkii pääsemään sopimukseen pyynnön esittävän osapuolen kanssa kolmen kuukauden kuluessa kunkin FRAND-ehdoin myönnettävää käyttöoikeutta koskevan pyynnön esittämisestä, mutta neuvottelujaksoa voidaan tietyissä tapauksissa pidentää kuuteen kuukauteen. Kun rahoitusmarkkina-asetuksen ([1]) 37 artiklan 1 kohtaa aletaan soveltaa, neuvottelujakso ei enää voi ylittää asetuksessa säädettyä kestoa, joka on tällä hetkellä kolme kuukautta. Jos osapuolet eivät pysty sopimaan ehdoista neuvottelujakson päättymiseen mennessä, pyynnön esittänyt osapuoli voi pyytää kirjallisesti Markitilta, että asia saatetaan riippumattoman kolmannen osapuolen suorittamaan välimiesmenettelyyn, jossa ratkaistaan FRAND-ehtojen määrittelemisessä käytettävä menetelmä.

(11) FRAND-ehtojen määrittelemistä koskevat erimielisyydet samoin kuin erimielisyydet, jotka syntyvät käyttöoikeuden epäämisestä edellä 8 kohdan a ja b alakohdassa esitetyistä syistä, saatetaan kolmijäsenisen välityslautakunnan ratkaistavaksi. Lautakunnan päätös on sitova. Välitysmenettelyssä sovelletaan Englannin ja Walesin lakia sekä Lontoon kansainvälisen välitystuomioistuimen (London Court of International Arbitration) sääntöjä. Jos välimiehet eivät tee asiassa päätöstä yhdeksän kuukauden kuluessa, pyynnön esittänyt osapuoli voi viedä asian Englannin ja Walesin tuomioistuinten ratkaistavaksi.

b) *Organisaatiota koskevat sitoumukset*

(12) Markit sitoutuu laajentamaan kahden jäljellä olevan neuvoa-antavan CDS-indeksikomiteansa (IMC ja CDX), jäljempänä 'komiteat') jäsenistöä ottamalla CDS-välittäjien lisäksi mukaan muitakin merkityksellisiä markkinatoimijoita. Komiteoissa on vähintään 25 jäsentä, joista enintään neljä on markkinatakaajia (ei kuitenkaan suuria välittäjiä) joko indeksi- tai kohde-etuusmarkkinoilla, vähintään kuusi on muita kuin välittäjinä toimivia ostopuolen yrityksiä tai muita omaisuudenhoitajia ja vähintään viisi on kauppapaikkoja, pörssejä, selvitysyhteisöjä tai muita vastaavalla tavalla asianosaisia markkinaosapuolia. Jäsenten toimikausi on enintään kaksi vuotta (jota voidaan tosin jatkaa), jäsenyys on kiertävä ja vähintään 50 prosenttia kuhunkin ryhmään kuuluvista alkuperäisistä jäsenistä vaihtuu ensimmäisen vuoden jälkeen.

(13) Markit sitoutuu lisäksi muuttamaan komiteoiden tehtävänkuvausta rajatakseen niissä käytävät keskustelut teknisiin, operatiivisiin ja hallinnollisiin kysymyksiin. Markit kieltää keskustelut käyttöoikeuspäätöksistä, CDX- ja iTraxx-indekseihin liittyvistä ehdoista, kaupallisista näkökohdista tai tuloja lisäävistä ehdotuksista, näitä indeksejä vertailukohteena käyttävän ehdotetun uuden pörssilistatun rahoitustuotteen ominaisuuksista tai näitä indeksejä vertailukohteena käyttävien tuotteiden kauppaa varten suunnitellun uuden pörssin tai vastaavan kauppapaikan eduista ja haitoista (jäljempänä 'poissuljetut asiakohdat'). Markitin lakimies osallistuu kaikkiin kokouksiin ja puhelinneuvotteluihin, nauhoittaa ne ja laatii niistä pöytäkirjan. Markit säilyttää nämä pöytäkirjat ja tallenteet sekä keskustelujen kohteena olleet asiakirjat viiden vuoden ajan.

([1]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 600/2014, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 84).

(14) Markit nimittää valvonnasta vastaavan toimitsijamiehen. Nimityksen edellytyksenä on komission hyväksyntä. Toimitsijamies raportoi komissiolle vuosittain siitä, miten Markit noudattaa ehdotettuja sitoumuksia. Hän varmistaa erityisesti, etteivät välittäjät vaikuta epäasianmukaisesti Markitin käyttöoikeuspäätöksiin komiteoissa ja ettei niissä käsitellä poissuljettuja asiakohtia.

(15) Jotta Lopullisen hinnan käyttömahdollisuus voitaisiin vastaisuudessa myöntää FRAND-ehdoin mille tahansa sitä pyytävälle oikeushenkilölle, Markit poistaa www.creditfixings.com -verkkosivustolta lausekkeet, jotka estävät Lopullisen hinnan käytön pörssikaupankäyntitarkoituksiin, eikä vaadi lupaa Lopullisen hinnan käytölle tai veloita käyttömaksuja, jos ISDA on myöntänyt käyttöoikeuden siihen.

(16) Markit sitoutuu panemaan nämä sitoumukset täytäntöön siitä päivästä lukien, jona asetuksen (EY) N:o 1/2003 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti annettu komission päätös on annettu tiedoksi, ja noudattamaan niitä niin kauan kuin indeksit ovat sen omistuksessa ja hallinnassa tai 10 vuoden ajan, sen mukaan, kumpi ajankohta on aikaisempi.

(17) Sitoumukset julkaistaan kilpailun pääosaston verkkosivuilla osoitteessa

http://ec.europa.eu/competition/index_en.html

4. **Huomautuspyyntö**

(18) Jollei markkinatestin tuloksista muuta johdu, komissio aikoo antaa asetuksen (EY) N:o 1/2003 9 artiklan 1 kohdan mukaisen päätöksen, jossa edellä yhteenvetona ja kilpailun pääosaston verkkosivustolla lyhentämättöminä esitetyt sitoumukset todetaan sitoviksi.

(19) Komissio pyytää asetuksen (EY) N:o 1/2003 27 artiklan 4 kohdan mukaisesti asianomaisia kolmansia osapuolia esittämään huomautuksensa ehdotetuista sitoumuksista. Huomautusten on oltava komissiolla kuukauden kuluessa tämän tiedonannon julkaisupäivästä. Asianomaisia kolmansia osapuolia pyydetään toimittamaan huomautuksistaan myös julkinen toisinto, josta tiedot, jotka ne katsovat liikesalaisuuksiksi, ja muut luottamukselliset tiedot on poistettu ja korvattu vaatimusten mukaisesti yhteenvedolla, joka ei sisällä luottamuksellisia tietoja, tai merkinnällä ”liikesalaisuus” tai ”luottamuksellinen tieto”. Kolmannet osapuolet voivat poikkeuksellisissa olosuhteissa toimittaa huomautuksia myös anonyymisti. Tällöin ne voivat toimittaa julkisen toisinnon, jossa yrityksen yksilöintitiedot on peitetty.

(20) Huomautusten olisi mielellään oltava perusteltuja, ja niissä on esitettävä kaikki olennaiset tosiseikat. Jos havaitsette johonkin ehdotettujen sitoumusten osa-alueeseen liittyvän ongelman, komissio pyytää teitä ehdottamaan mahdollista ratkaisua.

(21) Huomautukset voidaan lähettää komissiolle viitteellä AT.39745 CDS Information Market sähköpostitse (COMP-GREFFE-ANTITRUST@ec.europa.eu), tai postitse seuraavaan osoitteeseen:

European Commission
Directorate-General for Competition
Antitrust Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË